Laiškas Valerijai Čiurlionytei, 1917-05-22, [iš Sočio – į Iskorostį].

Tai atleisk man...

Tai atleisk man…

Aš buvau pievoj. Buvau pievoj, kol apsvaigau, kol galva sukties pradėjo, kol pasigėriau…

Ir dabar sukas visas pasaulis…

Šiandie antra diena Sekminių. Aš nežinojau. Aš taip sau išėjau į pievą.

Atsiguliau žolėje, paskendau vilnyse, gulėjau…

Tokia tyla, tokia ramybė!

Ties manimi du dideliu dideliu juodu aru sukė danguj juodus ratus, kažkur netoli gegutė kūkavo, kažkur visai arti lakštingalė giedojo… Ir smilgos, ir viksvos, ir kitos žolių žolelės taip kvepia, taip supa, taip svaigina.

Ir tyla, tyla, ramybė kokia!

Ir rodės man, kad aš girdžiu, kaip sapnas kelias ir skrenda, ir rodės man, kad aš girdžiu, kaip alsuoja žolės-žolelės ir žolaitės, ir žiedeliai, ir rodės man, kad aš girdžiu, kaip kelias ir skleidžias tavo žvilgesys.

[T]okia ramybė!

Ir kažkoksai iš dangaus ramybės sparnuotas baltas sargas nusileido in mane ir davė pilną taurę vyno, sumaišyto su sultimis —

Išgėriau aš pilną taurę…

Kažkaip jautės man, kaip kiekviena minutė alsuoja, gyvena, dainuoja, kaip visos begalybės gyvybės susilieja vienon didžion iškilmingon gyvaton…

Pasigėriau aš ta tylybe, aš tos gyvybės alsavimu, tuo gyvu gyvenimo vynu ir sultims[…]

Ir perregimas buvo man ne tik oras, vaiskios upelio bangos, ažuolo lapai ir lakštingalės giesmės, aš mačiau pro kalnus ir uolas, kaip tenai, tenai toli kažkur, aukštas piemuo vaikšto po kalnus su banda ir ilgėjimos dainas dainuoja, toks didelis ir baltaplaukis, ir balsas, aukščiau debesų ky[l]ąs…

Aš dar mačiau, kaip tenai dar toliau, žaliose tėvynės pievose, pjovėjas žaliaakis bernužėlis nuo ryto iki vėlam vakarėliui su dalgele dainuoja dainą vis tą pačią, vis tą pačią, kaip grėbėjos, seserėlės žaliaakės, svaisto kvepiantį žiedyną, pina-audžia šventas giesmes jaunystėlei…

Aš mačiau ir dar, ir dar…

Kažkur toli, toli, dar toliau, dar toliau už tuos kalnus debesingus, žilaplaukius, plikagalvius, už tas pievas tėviškėlės, kur dainuoja žaliaakiai ir pjovėjai, ir grėbėjos, kažkur toli, toli, kur spinduliai skristi bijo, kur paukšteliai nedainuoj[a], iš kur jokis gandas neiškyla, aš mačiau ten, aš mačiau ten savo meilės Seserėlę…

Seserėlę maną meilės…

Jos akis kai dvi saulužiai, jos kasas kaip du vainiku ir jos rankas — lengvas drebulėles…

Seserėlė mano meilės tylia kaitra man alsavo, tyliu žvilgsniu vis žiūrėjo, tylią pynė man lopšinę kaip

ši pieva dauggarsinga, kaip ši tyla tylumėlė, kai šis vakaras gegužio — — — —

Seserėle, Seserėle mano meilės!..

Tu priglausk mane klajūną klajūnėlį tylumėlės, tu išgirskie mano maldą, mano dūšios aimanėlę, mano žalią vainikėlį…

Tu priglausk mane, kad šį baltą vakarėlį, kad rasužė nepaliestų mano veido ir krūtin[ės], kad rasužė nebyrėtų — savo bildesiu kritimo tylumėlės nesudrumstų…

Tu išgirsk meldimą mano kaip balandė-balandėlė, kad išgirdus mano skundą šita tyla tylumėlė nepravirktų ašarėlėms…

Seserėle, Seserėle mano meiles!..

Aš tave mačiau, regėjau, tau vainiką aš nupyniau…

Ar atminsi bernužėlį, kurs tave dainoms dabino, kurs tave lydėjo saulėn, kurs tau gėlių tiek priskynė, — ar atminsi, ar atminsi savo brolį-brolužėlį?..

Seserėle, Seserėle, Seserėle mano Meilės!.. [1]

22/V — 17

KOMENTARAI

[1] Laiškas – vėliau parašyto eilėraščio „[Ar atminsi bernužėlį]“ pirmasis eskizas, improvizacija. Eilėraščio „[Ar atminsi bernužėlį]“ publikaciją žr. in: *BSR, t. 1: Poezija*, parengė Algis Samulionis, redagavo Donata Linčiuvienė, Vilmius: Alma littera, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1996, p. 13–14.
Eilėraščio teksto ir skelbimo istoriją žr. Algis Samulionis, „Paaiškinimai“, in: *Ibid*., p. 720–721.